रमणि-अङ्गण रङ्गस्थलाभमभव्यविडम्बयसि। संसारगाममगं घुणिलोनविङ्क अहिलंसइ नस्साण अक्कणमण डम्भिवरा
परिसानि-आमंति सच्चे उपहस्य तत्किंमेकामधिकन्येकाकयावैरयोदीप्यति नटी अद्धिकलीणालीणा विवे अपसिकलि
अलज्जिअकिरियास्कं गुणरयणरोहणमयणं मोहणनिअयरूवणं व देवगुरुनामणं धामणंपरिसविअनरुणत।
रणी सहवत्तवद्धाण कंवणयकुवलंअहणा ए वीचविअरकणविङ्क वादंनिखङ्कमाइवगदो विङ्काहंकारणय ति।
णंवपरिकलइतियलोयं ए नामेणकयरविंइ बिंइविवकलइलच्छिवंतेअ सुरयाइवत्तवासामर रूहामणाईणविच्चर।
ने ए सच्चे ततःनटी तउमरुलइणीरिहिविलासलोहण कञ्चरविंडणादाकंअसिवंडइविङ्कयसिरिं॥ अरंडगुणप।
एकवाडणीदेवगुरुणा नाकिंनयाणमि परिणईएस्कहावहति सच्चं यदिवयंप्रमाणंतर्हि दीयतदेवगुरुर्नयविनयबुद्धि।
बंधकरतारिनिदानमज्ञतायाःसंपदः अहंकृतिश्चोद्घापनयन्विविषङ्गसंगीना नवाहि कलाशावलमुल्लसङ्कडावलपा
गल्लाकादहली पाणाकंडुक्तनोनयननिरंखरतमत्कात्पतंतीः शिलाः किंनयाकरङ्गावलीवकिनंआलोकयामास।
यः ग्रामःसाण्यनिदर्शसर्व्यवज्ञानानिद्यादशाम्यादशा २२ नटी मरुसइणीखुएअंस्कदासिअपदइ॥ तावत्पवमकाक।
लोकलयिवेकंत्रःसमुत्कंवन तावन्मुग्धमृगीदृशांस्मिनरमञ्चेतःसमाकर्षति तावच्चक्रिरमायनंस्मरवयतिश्रोत्रक।
वीनांचुत लक्ष्मीर्यादवस्थेन्द्रुणमपिप्रमार्गिणाचस्कृषा २३ सच्चं श्लाघ्यवश्यीर्यदि स्निह्यतिपरमामस्मदासिपदृष
दुक्षरापर्यटनलोपद्यादितंपदंनपरयतिङ्कापिनिर्लेशमवस्माणश्चिं अहंकारश्चविसङ्कनिङ्कारःसरित्पनिडहिङ्क
अपिच हिर्दशकयागः खलुकरवंडमासमंविङ्कयश्रियः परिहार्यायंयत्नोज्ञानिविङ्किः नटी देवगुरुणासमंकर
सोमलावन्नं सच्चं गाणयित्वासदर्थं हनीयकादशयागः स्कन्दतेरवाणत नटी सानंदं तामहहिलसिअंवेवसंपङ्कही णए
छो॥ अथप्रस्तावसमयः॥ गगनसरिसनीलीणिवसीयमामं विकिरतिगगनऊस्लारकावकवाले कलयतिचनवीनेऽ
लकंपत्रवानामसिनवदिनसंभासोऽरागच्छलेन १४ अपिच दशनकरङ्कपानानसर्वनोगेश्वदृष्टा नवघुसृणरसेनाद्राद्र
सामादरेण चकितनरलताशंदिस्कचक्षुःस्थंस्थो निङ्कवसतिमयंतेस्वरवारपुरंध्रः १५ किंच विस्कनिश्कवनलीला

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

दसंमदि अशोकः कोचसंदहः मकरंदः सखेकमनयामंध्यस्तांबरदिगंबरयोर्विष्णुविनयश्रीः इतिसंदेहदोलान
रलमस्मन्मनः अशोक यदिच्छकनानिधमाणं नदाविऊयश्रीश्वेतांबरशिरोमणिं किंवयन्मूर्त्रिपतिसेववादिविद्यारम्भा
हारसंहारिणी यस्यासामसमित्यनोवसकलाशास्त्रावलीस्फटिका माहात्म्यवयदीयमंधतमसोदयैकलामाश्रितं त्व
ानश्चिंतयदेवसूरिरुगुरोः किंनस्मनाथ्यकृतं ५७ अपिच वादंवादंवदनकमलवल्लकीसंक्रिदेवी शिष्यास्याविश्व
मनिधानश्लोकमाश्रयस्य स्मृत्वाचेतःसरसिकरुणानिर्नवस्वादयित्वा सिद्धांतोक्तीःकलयतिनतोहंगवाक्कुविला
सं५८ नमन्मुक्ताकिमन्यत्रस्यतेविऊयश्रीः मकरंद वयस्यमवमबोधः निर्व्यूढानेकवादिविऊयकलिदुर्ललितं स
वसवालकुमुदखंडः पश्य॥ यस्मिन्नऊल्पनिदेनदीधितिलसद्ध्यानविलासादिव प्रांतस्फुल्लनलेनिमीलितनयाकु
ऊल्वऊस्मादृशां सहऊर्दिवगल्तरणविदधऊर्वादिनामानने वेलक्ष्यत्वमरवऊनमहसामालिन्यपंकच्छनिः५९ सोय
मननिऊः परानयकिंवदंत्याः कुमुदखंडवादीऊः अशोक सवल्लेहिनावल्किंश्रीदेवसूरिणावैतालिकमुखेनसाणित
माकर्णयामः कुमुदखंडाणाध्वय।इतिनिष्क्रांतासुऊविष्कंभकः ततःप्रविशतिस्वापाध्ययमध्यगतः सिंहासनासीनः
कुमुदखंडः शुभेविलोक्यकः ऊनरंगंयविज्ञानिवैतालिकः अद्यः आशांबरस्यपरिहीनोऽस्मिदेवसूरिणा सालिनंव।
नास्माकंहृदि२दर्णसर्ण्यगरलोज्जागरःस्मृतिंतन्वते न्यत्कारंनहिशासनस्यकलयाण्णालोकिऊंजिल्पिनाः नत्वर्णमम
पहिसिंहनृपतेरयंकरिष्यामहे तीक्ष्णमुक्तिमहाघल्मनिकरैस्वेनमकंदस्य ५९ कुमुदः सहर्षं मऊगिनोममम
नोरथमहीरुहः फलिनाद्यवृत्तांयिकानटनदीपनविधिः॥ अहोमज्ञाग्यानांम्रियनिपरिपाकंमनिकल। श्चिरात्तीति
मग्नंस्वयंविरंविर्मयिदृशं यदस्मिन्नुर्त्तिंस्कलियुगविलासेऊक्षधियां ममात्मन्नस्कीमुदयसणिनीनांनस
लिमा५७ खनःसंवद्मात्मगतंपनि स्वेनस्पऊकाऊकोऽरलनांनायंगुरुः स्वर्गिणां कोविश्वेतपस्सूनामसहशं
लब्धानवकुमेदः साद्धंतनवकीदृशो वतसवन्मेतर्ककीरामः कीदृगकेसरिणःऊरंगस्फुकेस्पाठिकमोपक्रमः ५५।
वैतालिकः॥ माकाशं वरतंदृणायगणयश्वेतांबरस्वामिनं विख्यातागुणवंऽहत्पलिधयादर्णीऽनोद्दिक्पटः अ।

क्षीराऊनरेश्वरस्पुरतायस्यास्तेसुऊक्तिनिः ऽिग्धराऊावपांसुलेखनवद्यस्यानिःस्करंसुक्तिनिः ५६ कुमुदः साव
हेलं आवैतालिकापसद्मप्रमाणग्रनादिगंबरदर्शननिरस्कारमावि:करोषि ऊाग्वैभवन्वन्नपितापदायी स्तंभय
ऊर्वन्नपिकंपकारी स्वऽिच्छरंहविषमःसदर्णं कंवादिनंमाऊदशंनचक्रे ५८ वैतालिकः अपहस्य कुमुदखंडीय
राकरः सत्यमसिवंऊ्वरः परंनपावनः ऽनानस्नदनपऊानोसिनापिपऊिकः नयमपरघाभृकीकामधरानिर
पतासिर्णिनिस्निर्विरतासि शस्त्रकस्तमेनाव्यसे सचपाप्मसिश्रीदेवसूरिपतिनाभणापापस्यमानः प
वलयंयदिवावेलाऊरऽव स्वगृहवेलाऊरणवायंनपान्नानिप्रवशानपिमदसिसिंहराऊस्य महिगऊा॥ रक्तः
संक्षोसदक्षः परिहलिनमदानालवेलालमालो कोदिंगान्मादनकप्रगटसुऊपदुर्वृऊदिस्वहस्तेनः ऊाकि।
सुवासमारःप्रबलपरिलसल्लोगिनांमलकारः स्वरवीरस्त्रियामास्वटतिकरगृहीतासिपदः ऽमऊाने५८ कुमु
दः मकोपनाम वैतालिककुलकलंक अहहराऊसभः परान्नसवादिहृदश्चऊुदखंडः। मयिवागीश्वरीस्तनाम
लंनपिऊल्पति दर्णःपरिगलत्यवसन्नस्वदनवादिना५९ मयिवादिनिमंडूकि वधूविरहिनरिव ध्रुवंसाहादनः
शिष्यधीनिःपासलःपटः ६० मऊल्पालावयाम्नेस्या दनावस्मापिमाननो नहाःपक्षस्यामास्कर्नुनःकार।
णानरान६१ तत्वान्नतनुसोवाचां मनइषणदुष्टता नास्तीतिवादिनिःकश्चि न्नास्तिकत्वव्यवस्थितं६२ मयिऊल्प
स्यनालोक्य कस्माण्यक्तस्यकाऊाले ऊाकरःस्वीकृतामन्यसन्निकर्षस्यमानेना६३ गलत्यसावमालोक्य मदय।
वादिमंऊले कापिलाःकल्पयामासुः प्राक्षनेऊगदण्डो६४ मऊल्पऊ्वलनऊ्वालां नापिनानोवादिनो मदःपार
दवह्नर्ण प्रणश्यन्नवहृश्यते६५ वैतालिकः पारदण्डवदवस्थिनेवादन्वनः परंकवलितानंतगुणवंऽगर्वधानुरग
म्यापतिवादिमुक्तिऊ्वालानो कुमुदः आःवेदिऊलावस्कर कुर्मुस्वशेखर नंदवऽनःस्तरं दिगंबरदर्शनिदलन
मऊावय्यसि मविषादव असासवाऊा किंनाऽऽवीवऽिनसुऽयस तिरस्काराऊुरुः कर्णशासनस्यममापियत्व
वैतालिक गहनर्दिनसयावर्ल'नृर्णप्रबलसांपत स्वरनंदवस्तरीणां वाणीवादिमद्यन्दिद६६ कुमुद मोमक्य॥

MEMORIAL

प्यहमारात्रिकावसरराधनायराजमंदिरं गृण्हलेवप्रतीहारं किमागत्यगांगिलेनविज्ञप्तं कीदृगत्रासिरुराजेनप्रत्यभिदधे इति।
गमनंनाटयन्नुरोविलोक्य॥ नष्टदृष्टिसमुदंचितस्तनं दीप्तदीपनिकटेकलास्पदं चक्रवल्लिनङ्गनंसविस्मयं मंडलंजयतिनिपुणं
योषितां दृष्ट एकनोविलोक्य॥ स्फारदृष्टिरधिकोऽनोन्नमन्मूलनालिविडबद्धकंचुका कापिकुत्रिमविलासंसंपदा संदधाति
ऽरतीस्मराङ्गरान् ६१ अथागमितत्वेनराजमंदिरप्रवेशंनाटयित्वा पुनःप्रेक्ष्यप्रवेशंनाद्यापिसिंहासनमधिरोहतिदेवः सिंह
राजो यदिहस्करेणोपविष्टस्तिष्ठतिप्रतीहारः सवक्ष्यत्यस्मिन्नभितिपरिक्रामति ततःप्रविशतियथानिर्दिष्टःप्रतीहारः तदानी
मागतःश्रीपालस्यदंतिकेसमुपविश्यस्थितःप्रतीहारकथय कीदृगत्रासिरुगांगिलेनश्वेतांबरदिगंबरयोर्विवादविषयेविज्ञप्तो
देवःप्रतीहारः तदानीमागतःसविस्मयांगिलः काष्टिकयशोराजनिवेदितवृत्तांतनदृष्टोदेवनयत्रिरिक्तः श्वेतांबरदिगंबरयो
र्विवादसंबंधकः श्रीपालः ततःकिमुक्तंदेवेनसचिवेन प्रतीमदृत्तमेनाभिहितं देव मयेंडलाजाज्ञालंकोपनजस्यशुक्लांबर
स्तदयोगाद्यंऽल्पलीलावनस्पतिनरोपितःश्रीकरणसंबंधकः श्रीपा ततःकिमुक्तंदेवेन प्रती अंतरिर्भ्यल्लुनापिप्रहासमु
र्वीपतिपादिनंदेवेन एवंपुरुषाधमरूपविशेषविडंबोजंकारोरोपणमुपपन्नसवनोद्यंकरणं वासवमुचितं चित्रं गौरवर्णो
पिकालएवावसामसेपऽज्ञानो सर्वज्ञमन्यंधिदस्मिन्नात्मयासदृत्तमेत्यपितिरस्कृतः श्रीपालः अहोदक्षमवक्रोक्तिचेशारद्यं॥
ततःप्रती गांगिलेनविज्ञप्तं गोस्वामिन मदृहिनाज्ञानं मया यादृग्विलासदर्पणस्यदेवस्यापिज्ञासमप्रमुखस्थनवि
क्तिं ननोदंवेनोक्तं मुग्धनयविनाज्ञानं यन्निपुणोपिप्रकुपितिवारमारेपिव्यापारस्यापिनोमि इरमारेपिनाहिवयं।
त्वयाविरुद्धोष्टीष्वविचारकषावलहृजिकायां यतः अयमवनिपतीनांनीतिपंकः कलंको घटितसदृयसंगीयङ्चेन्मंत्रि
वरीः शपतिनरवल्लुलोकः सायकंप्राणपीडा व्यतिकरकृतिदेवंदृत्तमेवास्यकिंतु ६२ परमयमवनदानगुणोयस्तेननंदुः।
मदस्वदर्शननिंदाव्याविणा निरुपाधिप्रभुनीवृतपक्षारिणा सद्यः फलदर्पणेनशापेनकामपिचिंताज्ञाक्लकलोलंसि।
तोसि तद्यदि कलयतिमरुलीलामपगांरुजंगः स्मरगिरिरपिधत्तेबालवल्मीकमुद्रं सऽतिकठिनसायुःस्फुरत्प्रद्योत
दीप्तिं व्रतनियतमनीनांशापतः सद्यनीनां ६३ श्रीपालः अहोपात्रापात्रपरिज्ञानपविज्ञं सिंहस्वरूपवर्त्तिनः प्रती ततोमद।

तमेनावादिदेव एवमेतन्मृगेंद्रेहिविश्वामित्रपरंपरतीनां गिरामगम्यस्तोमहिमा व्याहृतंदेवेन किमुच्यते विश्वामित्रस्य वाग्वैक्रव्यं
कमलवसतेः स्वःपतेरप्रसरो गीर्वाणानांवदनकमलेकालिमादन्यदिग्धः ससर्वीणांक्षपणसणितोकापिदाक्षिण्यकक्षाय्य
स्मनस्थिंघट्यतिनवामंतरायंविनेने ६४ तदृहत्वंसंबोधश्रीकर्णदेवायार्यसंबंधकंलेखयेति देवेनविसृष्टोनिर्द्गामगां
गिजः श्रीण स्वयंऽऽक्रमानेनप्रहिनोनेनदेवस्यसिमनाकरणायलघ्वस्रासाश्रीपालः प्रती ततः तेनचमाहतीवेनविक्रीहति।
मातन्वानेनपङ्क्तिकरुणासरमंथरः प्रसत्तिमानीनः ससगवान् ततोविज्ञप्तेसेननामास्वामिन्यः प्रहितः श्रीपालःशुक्लमनुष्टि
तंसगवतायऽगांगिलेस्वयंऽनागतेनागतंऽआत्मना प्रती ततःकरणेसमागतः विज्ञप्तेसेनः पृष्टोमदृत्तमेन मादृग्रूपमनुमाप्य
ज्ञानसंबंधं नल्किंसवतिदेवाचार्यस्तवेति श्रीपालः ततःकिमुक्तमनुना प्रती अमात्यानदी विवादव्यवहारस्यऽतिक्रमः कि
मनेन विचारेणलेख्यतां शक्रतमंबंधकः श्रीपालः मानंदंनूनंनिरीहावतंसस्यश्रीदेवसूरेः शिष्यस्यऽवधिनेतदवाविविज्ञप्य
सेनेन प्रती ततोमयासंबंधकंव्यालिख्यविसर्जितोसौ प्रती समवलंबावितरणचातुर्यनिदिगंबरणसाक्षीकृताःसंति सीलाकः
यशोधरादयः श्रीपालः कथमवसीयते प्रती विहसःखल्वस्मत्सेनक्रिदेवायशोधरणयहृदृष्टादृदिगंबरशिरोलंकारःऋमुस्वंऽः अ
होऽस्मान्विकीविद्यावैचक्षण्यं अऽकंमेकृत्वेनूनं वदतिकमुस्वंऽमुदितावादिवार्ता प्रतिवचनविचारेसाप्यकवासयस्य सुऽगण
सिद्धोपिऽहिमानंनधत्ते यदिविज्ञादमेयंतत्तेऽऽक्रयात्तमिगर्ज ६५ श्रीपालः ततःकिमुक्तंदेवेन प्रती अस्मिन्महानार्किकायं नऽवि
द्यत्यस्मन्मनःकांक्षुकायोहोऽस्मद्वादार्थीणमहऽल्पप्रबंधः इतिनयंत्रवतालिकः प्रमादसंपदसंपद्यतांदेवस्यचोदयः॥रा
ऽज्ञस्त्रंलिहृगृहलसच्चंऽशालग्रवाला स्रोलाक्षीणांवदनरुचिसिनिक्तनसामृतांशोः एतच्चस्मुऽमनविलसिंवायुवाव्यऽयं
ति क्रीडायापीविकचऽमुदामोदमोलद्यसारः ६६ मनस्विनीधाम्निमृगांकनासः प्रदद्यमालागंऽधमंथराः वकासनेन्कालि।
तमानपंक श्लोकेणकालुष्यमिवोपयाताः ६७ मागधी वऽज्ञऽक्रतिलयंऽवहंकिंकिलि वावीऽमंऽगलसंसिणो गऽज्ञद्विऽआलि
पत्रले पडिहासऽङ्गुंकरीयेव ६८ अपिच संपऽज्ञवहंनरिंदयंरिवघरस्यचंदणमणिचंदसालाऽ निहनाहविऽणं वऽयंतिनीसं
दसलिलेहिं ६९ प्रती प्रस्तावोदेवस्मारात्रिकावसरस्मयत्कविःसमाऽत्यते नदृंगमिष्यामि श्रीपालः अहमहमिकापरस्प।

MAHARASHTRA STATE ARCHIVES

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017